

ماده ۱۳۸ و تبصره آن در خصوص سود ابرازی شرکتهای

تعاونی و خصوصی

سازمان امور اقتصادی و دارائی
شورای عالی مالیاتی
اداره کل دفتر فنی مالیاتی
دفتر هیات عالی انتظامی مالیاتی
دبیرخانه هیات های موضوع ماده 251 مکرر
دادستانی انتظامی مالیاتی
دانشکده امور اقتصادی
پژوهشکده امور اقتصادی

نظر به اینکه به موجب اصلاحیه قانون مالیاتهای مستقیم مصوب 27 / 11 / 1380 تغییراتی در مقررات ناظر بر ماده 138 و تبصره یک آن به عمل آمده است. لذا به منظور اتخاذ رویه واحد و ایجاد امکان استفاده از تسهیلات مقرر در ماده مذکور دستورالعمل اجرائی، به شرح زیر ابلاغ میگردد:

1- براساس مفاد ماده 138 اصلاحی، منحصراً شرکتهای تعاونی و خصوصی مشمول مزایای مقرر در ماده مزبور می باشند.

2- آن قسمت از سود ابرازی شرکتهای تعاونی خصوصی که برای توسعه و بازسازی و نوسازی یا تکمیل واحدهای موجود صنعتی و معدنی یا ایجاد واحدهای جدید صنعتی و یا معدنی مصرف گردد، با رعایت شرایط ذیل می توانند از معافیت مالیاتی موضوع ماده 138 اصلاحی بهره مند گردند:

1- 2- قبل از شروع به اجرای طرح، گزارش توجیهی فنی، اقتصادی و مالی زیربند به طرح توسعه و بازسازی و نوسازی یا تکمیل واحدهای موجود صنعتی و معدنی یا ایجاد واحدهای صنعتی یا معدنی جدید را در قالب طرح سرمایه گذاری معین به وزارتخانه زیربند تسلیم و مجوز لازم را تحصیل کرده باشد.

2- 2- برنامه زمان بندی اجرای طرح سرمایه گذاری و همچنین شروع و خاتمه طرح در گزارش مزبور مشخص شده باشد.

3- 2- هزینه های " طرح سرمایه گذاری " باید در گزارش توجیهی مذکور به تفکیک تعیین شده باشد.

4- 2- انجام هزینههای هر طرح باید در حسابهای جداگانه ثبت گردد و قابل تطبیق با اقلام هزینه مندرج در گزارش توجیهی طرح سرمایه گذاری مربوط باشد.

5- 2- چنانچه طی دوره اجرای طرح، هزینه های مربوط به هر سر فصل بیشتر از اقلام مندرج در گزارش توجیهی طرح، هزینه شده باشد در صورتی که پس از رسیدگی، هزینه های انجام شده مورد تایید قرار گیرد و در مجموع کل مبلغ سرمایه گذاری تغییری حاصل نگردد موجب محرومیت از معافیت نخواهد شد.

6- 2- گزارش توجیهی و مستندات و مدارک مربوط به طرح سرمایه گذاری همراه با اظهارنامه مالیاتی اولین سال اجرای طرح به اداره امور مالیاتی زیربند تسلیم گردد.

7-2- شرکت برای هر طرح سرمایه گذاری، حداکثر تا چهارسال می تواند از معافیت مزبور استفاده نماید. معافیت از سود ابرازی برای اوین سال مالی شروع طرح و سه سال بعد از آن قابل اعمال خواهد بود.

8-2 طرح حداکثر ظرف مدت یکسال پس از مهلت تعیین شده در گزارش توجیهی طرح سرمایه گذاری به بهره برداری برسد.

3- در صورتی که هزینه های انجام شده بابت طرح یا طرحهای سرمایه گذاری در یک سال مالی مازاد بر سود ابرازی همان سال باشد معافیت مالیاتی مازاد مذکور در سنوات بعدی قابل استفاده خواهد بود و در هر حال جمع مدت استفاده از معافیت بیش از چهار سال با احتساب اولین سال مالی شروع اجرایی طرح نخواهد بود.

4- نظر به اینکه سود ابرازی، با تسلیم اظهارنامه، یا تراز نامه و حساب سود و زیان در مهلت مقرر قانونی برای اداره امور مالیاتی محرز می شود، بنابراین عدم تسلیم اظهارنامه یا تراز نامه و حساب سود و زیان در فرجه قانونی، موجب محرومیت از معافیت مالیاتی مقرر، برای همان سال عملکرد خواهد بود.

5- چنانچه مودی اظهارنامه یا تراز نامه و حساب سود و زیان مربوط را در مهلت مقرر قانونی تسلیم کرده و سود ابراز نموده باشد لیکن به دلایل دیگری درآمد مشمول مالیات وی از طریق علی الراس تشخیص گردد، به شرط داشتن سایر شرایط از معافیت مالیاتی مقرر بهره مند خواهد شد.

6- راجع به مقررات تبصره 1 ماده 138 اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم نیز در صورت بروز هر یک از موارد مندرج در این تبصره، علاوه بر وصول مبلغ معافیت های مالیاتی منظور شده، موضوع متن ماده اخیرالذکر از تاریخ سر رسید پرداخت آن مالیاتها، جریمه مقرر در ماده 190 قانون مالیاتهای مستقیم به میزان 2/5 درصد به ازاء هر ماه وصول خواهد شد.

7- رسیدگی به هزینه های اجرایی طرح یا طرحهای سرمایه گذاری و احراز آن در قالب طرح سرمایه گذاری معین، ارائه شده از طرف مودی مالیاتی بعهده ادارات امور مالیاتی و حسابداران رسمی حسب مورد خواهد بود.

8- چنانچه شرکت، اجازه توسعه یا تکمیل واحدهای صنعتی و معدنی موجود یا ایجاد واحدهای صنعتی و معدنی جدید را قبل از سال 1381 از وزارتخانه ذیربط اخذ نموده و از سود ابرازی حاصل از فعالیتهای صنعتی و معدنی عملکرد سال 1380 و سالهای قبل از آن برای طرح مزبور اقدام به اندوخته کرده باشد، موضوع تابع مقررات ماده 138 و تبصره یک و دو قانون قبل از اصلاحیه اخیر بوده که در صورت دارا بودن سایر شرایط مشمول معافیت مالیاتی ماده مزبور خواهد بود.

9- جهت روشن شدن بیشتر موضوع و به عنوان مثال مالیات متعلق به سود ابرازی شرکت با اعمال معافیت مقرر در ماده قانونی اصلاحی یاد شده در فرض های به شرح زیر محاسبه می شود:

شرکتی طرح سرمایه گذاری خود را جهت سنوات 84-1381 به وزارت صنایع و معادن ارائه و در سال 1381 مجوز مربوط را اخذ نموده و اطلاعات مربوط به هزینه های انجام شده طرح و سود ابرازی شرکت طی سنوات یاد شده به شرح جدول ذیل باشد:

برای محاسبه مالیات

1-9- عملکرد سال 1381، چون هزینه های انجام شده بیش از سود ابرازی است، مالیات کل سود مربوطه مشمول معافیت 50 درصد به شرح زیر می باشد / $2500 \times 50\% \times 25\% = 312$

2-9- عملکرد سال 1382، سود ابرازی بیش از هزینه های انجام شده طرح طی سال مورد بحث می باشد ضمناً مبلغ 500 میلیارد از هزینه های سال قبل نیز می تواند از معافیت این ماده بهره مند شود $250 = 25\% \times 50\% \times (1500 - 500)$

3-9- عملکرد سال 1383 چون شرکت دارای زیان بوده لذا هزینه طرح انجام شده در سال مزبور نمی تواند از معافیت مالیاتی

موضوع [ماده 138](#) استفاده نماید.

4-9- عملکرد سال 1384، سود ابرازی مبلغ 4500 ریال و هزینه اجرایی طرح در آن سال 3000 ریال است بنابراین در سال مذکور مودی علاوه بر هزینه اجرای طرح در سال مذکور می تواند مبلغ 1500 ریال از هزینه اجرای طرح مربوط به سال 1383 که دارای زیان بوده از معافیت مالیاتی بهره مند شود. $562 / 5 = 25\% \times 50\% \times (3000 - 1500)$

عیسی شهسوار خجسته